

Številka:

Datum: 5. 3. 2014

Ministrstvo za pravosodje
Župančičeva 3
1501 Ljubljana

Zadeva: **PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (Predlog ZKP-M), EVA 2013-2030-0106 – mnenje**

Spoštovani!

Na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur.l. RS, št. 94/2007-UPB1, dalje ZVOP-1) Informacijski pooblaščenec izraža naslednje pripombe oziroma mnenje v zvezi s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (Predlog ZKP-M), EVA 2013-2030-0106, z dne 20. 2. 2014.

ad 9. člen

Pooblaščenec uvodoma pozdravlja odločitev, da se glede na mnenje generalnega pravobranilca v zadevi C-293/12 »Digital Rights Ireland« in C-549/12 »Seitlinger in drugi«, da je obvezna hramba podatkov iz *Direktive 2006/24/ES o hrambi podatkov, pridobljenih ali obdelanih v zvezi z zagotavljanjem javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ali javnih komunikacijskih omrežij, in spremembi Direktive 2002/58/ES* v celoti nezdržljiva z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, uporaba prvega odstavka 149.b člena ZKP omeji na kataloška kazniva dejanja, v zvezi s katerimi je po veljavni ureditvi mogoče odrediti prikrite preiskovalne ukrepe iz 150. člena ZKP.

Glede predlaganih sprememb, ki se nanašajo na razširitev nabora subjektov po 149. b členu ZKP pa izražamo naslednje **pomislike**.

Pooblaščenec uvodoma opozarja, da je dne 19. 2. 2014 prejel končno poročilo MNZ z dne 17. 2. 2014 glede ugotovitev državnega nadzornika za varstvo osebnih podatkov, ki so bile predstavljene v Poročilu o uporabi pooblastil za posredovanje osebnih podatkov uporabnikov spletnih strani z vsebino, ki jo posredujejo prejemniki storitve št. 0612-180/2012/8 z dne 2.12.2013 (v nadaljevanju: poročilo).

V poročilu so bile predstavljene ugotovitve inšpekcijskega nadzora, ki kažejo, da je v letu 2012 policija od ponudnikov storitev informacijske družbe, ki niso hkrati operaterji¹, 35-krat zahtevala podatke o uporabnikih spletnih strani z vsebino, ki jo posredujejo prejemniki storitve, da se niti v enem zahtevku ni sklicevala na določbe 8. člena Zakona o elektronskem poslovanju na trgu (Uradni list RS, št. 96/2009; ZEPT), prav tako se ni sklicevala na določbe 1. odstavka 149.b člena ZKP, čeprav je iz ugotovitev evidentno, da je policija zahtevala prometne podatke.

Tudi ugotovitve MNZ in mnenji Ministrstva za pravosodje (MP) ter Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) potrjujejo, da: »...*ko policija želi pridobiti podatke o ponudnikih storitev informacijske družbe, ki niso hkrati operaterji. Teh ponudnikov 3. odstavek 149. b člena ZKP ne zajema, zato mora policija, ob trenutno veljavni ureditvi, v teh primerih dejansko pridobiti sodno odredbo*«. Glede na to, da so v poročilu zajeti samo in izključno ponudniki storitev informacijske družbe, ki niso hkrati operaterji, **bi morala**

¹ Kot je evidentno iz poročila gre v vseh 35 primerih za ponudnike storitev informacijske družbe, ki niso hkrati operaterji. Poleg tega pa še dvakrat od operaterjev javnih komunikacijskih storitev in enkrat od Ministrstva za javno upravo; skupaj 38-krat.

policija v vseh obravnavanih primerih pridobiti sodno odredbo.

Kot navajate in kot izhaja iz priloženega mnenja MP, je MP v svojem mnenju pojasnilo, da bo zaradi opisanega »sivega polja« v predlog novele ZKP, ki je trenutno v medresorskem usklajevanju (ZKP-M) vključilo tudi dopolnitev 149.b člena ZKP in besedi »operater« dodalo tudi besedo »ponudnik«. V zadevnem predlogu z dne 20. 2. 2014 je to tudi uvrščeno v predlagani 9. člen, in sicer tako, da se *v prvem odstavku 149.b člena besedilo » za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti« nadomesti z besedilom »iz drugega odstavka 150. člena tega zakona«; za besedo »operaterju« pa se dodata besedi »oziroma ponudniku«.*

V tretjem odstavku se za besedo »operaterja« dodata besedi »oziroma ponudnika«.

Pooblaščenec opozarja, da s tem ne bo rešeno samo bistvo problematike. Bistvo problematike in ugotovitev državnega nadzornika za varstvo osebnih podatkov namreč ni, **od koga zahteva policija podatke** (ali gre za operaterja ali za ponudnike storitev informacijske družbe, ki niso hkrati tudi operaterji), temveč **katere podatke zahteva in na kakšni podlagi lahko te podatke zahteva.**

Gre namreč za to, da policija od ponudnikov storitev informacijsko družbe zahteva **prometne podatke** (podatek o IP naslovu), kar pomeni, da lahko te podatke od **operaterjev** zahteva le po **1. odstavku 149. b člena ZKP²**, torej s sodno odredbo, od **ponudnikov storitev informacijske družbe, ki niso hkrati tudi operaterji**, pa (tudi po mnenju MIZŠ), prav tako s sodno odredbo, kot to določa **4. odstavek 8. člena ZEPT.**

Tudi če bi torej poleg besede operater« dodali tudi besedo »ponudnik« v 1. in/ali v 3. odstavek 149.b člena ZKP, bi s tem sicer razširili krog subjektov po 149.b členu ZKP, čemu sicer načeloma ne nasprotujemo, a bo zaradi zahtev Ustave RS policija še vedno morala pridobiti sodno odredbo za podatek o IP naslovu, s katerega je bila opravljena komunikacija, saj zahteva prometne podatke.

Zaradi ugotovite v okviru inšpekcijskega postopka menimo, da bi moralo iz obrazložitve jasno izhajati, da omenjena sprememba ne pomeni, da lahko policija zahteva prometne podatke (kot je IP podatek) od ponudnikov storitev po 3. odstavku 149. b člena ZKP, temveč še vedno po 1. odstavku 149. b člena ZKP³, torej s sodno odredbo, oz. po 4. odstavku 8. člena ZEPT.

Zahteva po sodni odredbi v obstoječem 1. odstavku 149. b člena je povsem skladna s stališči Ustavnega sodišča, ki je v odločbi št. Up-106/05⁴ z dne 2.10.2008 odločilo, da ustavna pravica do komunikacijske zasebnosti poleg vsebine sporočil varuje tudi »*okoliščine in dejstva, povezana s komunikacijo*«, ter potem v odločbi št. U-I-40/12 z dne 11.4.2013 preciziralo, da »varuje tudi podatke o tem, na kakšen način je komunikacija potekala, *kdo jo je vzpostavil*, s kom je bila vzpostavljena, od kod je bila vzpostavljena in ali je sploh potekala«. Pogoje za poseg v pravico do komunikacijske zasebnosti določa 2. odstavek 37. člena Ustave, ki, med drugim, zahteva, da posredovanje potrdi sodnik z izdajo sodne odredbe.

² Če so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno, da se izvršuje ali da se pripravlja oziroma organizira kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in je za odkritje tega kaznivega dejanja ali storilca potrebno pridobiti podatke o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju, lahko preiskovalni sodnik na obrazložen predlog državnega tožilca odredi operaterju, da pristojnemu organu sporoči podatke o udeležencih, okoliščinah in dejstvih elektronskega komunikacijskega prometa, kot so: številka ali druga oblika identifikacije uporabnikov elektronskih komunikacijskih storitev, vrsta, datum, čas in trajanje klica oziroma druge elektronske komunikacijske storitve, količina prenesenih podatkov in kraj, iz katerega je bila elektronska komunikacijska storitev opravljena.

³ Če so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno, da se izvršuje ali da se pripravlja oziroma organizira kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in je za odkritje tega kaznivega dejanja ali storilca potrebno pridobiti podatke o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju, lahko preiskovalni sodnik na obrazložen predlog državnega tožilca odredi operaterju, da pristojnemu organu sporoči podatke o udeležencih, okoliščinah in dejstvih elektronskega komunikacijskega prometa, kot so: številka ali druga oblika identifikacije uporabnikov elektronskih komunikacijskih storitev, vrsta, datum, čas in trajanje klica oziroma druge elektronske komunikacijske storitve, količina prenesenih podatkov in kraj, iz katerega je bila elektronska komunikacijska storitev opravljena.

⁴ Glej <http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/DA175692EA4709BAC12574E3003EB895>.

Drugih pripomb nimamo.

Z lepimi pozdravi,

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka